



Boğaziçi Üniversitesi
Arşiv ve Dokümantasyon
Merkezi



SALT

arsivmerkezi.boun.edu.tr

Ağustos 2017



Boğaziçi Kampüsünde Bir Ömür: Eveline Thomson Scott

Eveline T. Scott (1889-1976), otobiyografisine şu sözlerle başlar: “1889 yılında, İstanbul'da Boğaz civarlarında bir semt olan Rumelihisarı'nda dünyaya geldim. Babam

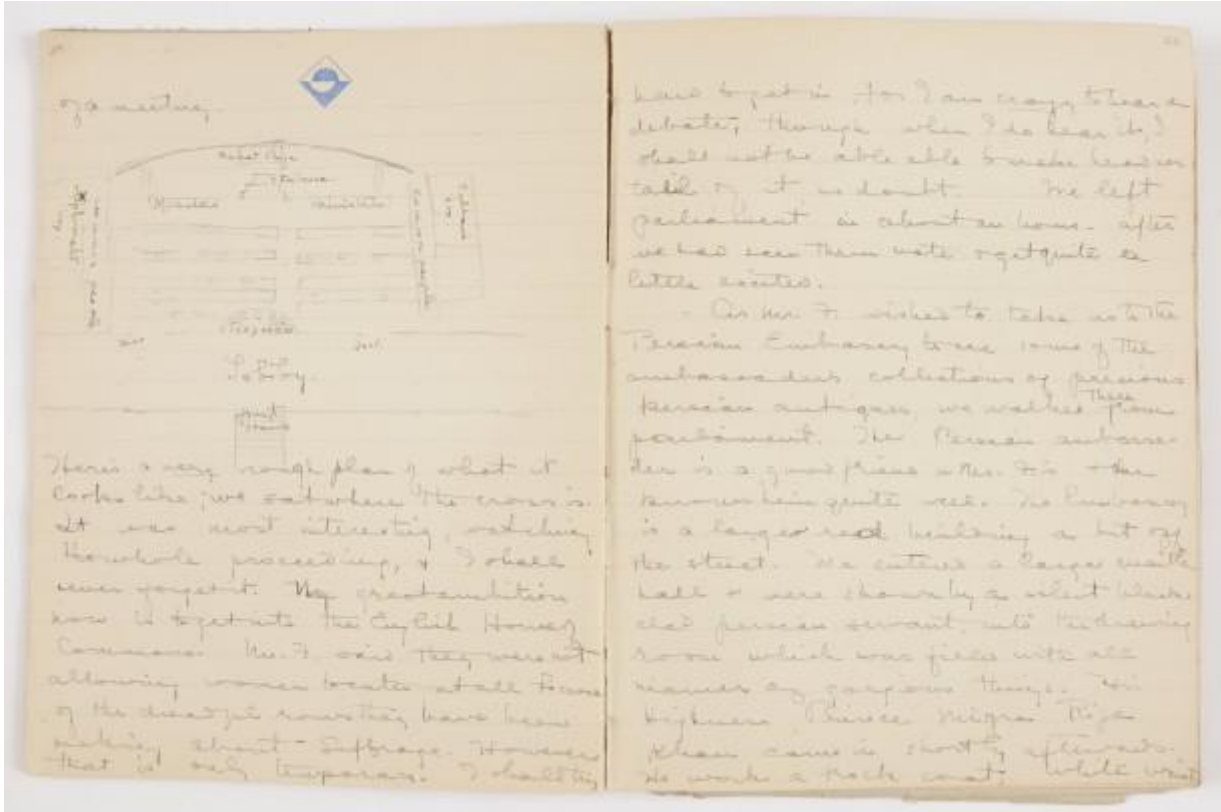
Alexander Thomson, annem ise Olivia Anne Seager idi.” 19. yüzyılın son çeyreğinde İstanbul'da, Kırım Savaşı esnasında ve sonrasında bu şehre yerleşmiş, çoğunluğu tüccarlardan ve İngiltere'deki firmalarda çalışan mümessillerden oluşan ve büyümekte olan bir İngiliz cemaati mevcuttu. Eveline'in ailesi de bu cemaatin üyeleri arasındaydı. İstanbul'da yaşadığı süre boyunca Üsküdar Amerikan Kız Koleji ve Robert Kolej'de hizmet vermiş olan Eveline, kendi eğitimine Amerika Birleşik Devletleri'nde başladı. Babasının ölümünün ardından doğduğu şehre geri döndü ve annesinin bağlantıları aracılığıyla Üsküdar Amerikan Kız Koleji'nde eğitimine devam etti. 1909 yılında mezun olduktan sonra öğretmenlik eğitimi almak üzere İngiltere'deki Cambridge Üniversitesi'ne gitti. 1910 yılında İstanbul'a dönünce, İngiliz çocuklarına ana dillerinde eğitim veren küçük bir okulda çalışmaya başladı. Sonrasında Arnavutköy Kız Koleji ve Robert Kolej'de İngiliz Edebiyat Programı'nda dersler verdi.



Scott Ailesi Koleksiyonu

Büyük çoğunluğu Eveline T. Scott'a ait ders notları, yazışmalar, günlükler, seyahat notları, şiirler ve fotoğraflardan oluşan Scott Ailesi koleksiyonunun kataloglama ve dijital ortama aktarım çalışmalarına devam ediyoruz. Eveline'in eşi Harold L. Scott'ın (1889-1958) ailesine yazdığı mektupları, günlükleri ve ders notlarının yanı sıra oğulları David A. Scott'la yaptıkları yazışmaları, fotoğraf albümlerini de içeren arşiv, Anglosakson

cemaatine mensup kişilerin gerek Osmanlı İmparatorluğu gerekse de modern Türkiye Cumhuriyeti'ndeki toplumsal ve ekonomik etkinlikleri ile kültür, sanat ve eğitim hayatında oynadıkları role dair çarpıcı belgeler içermekte.



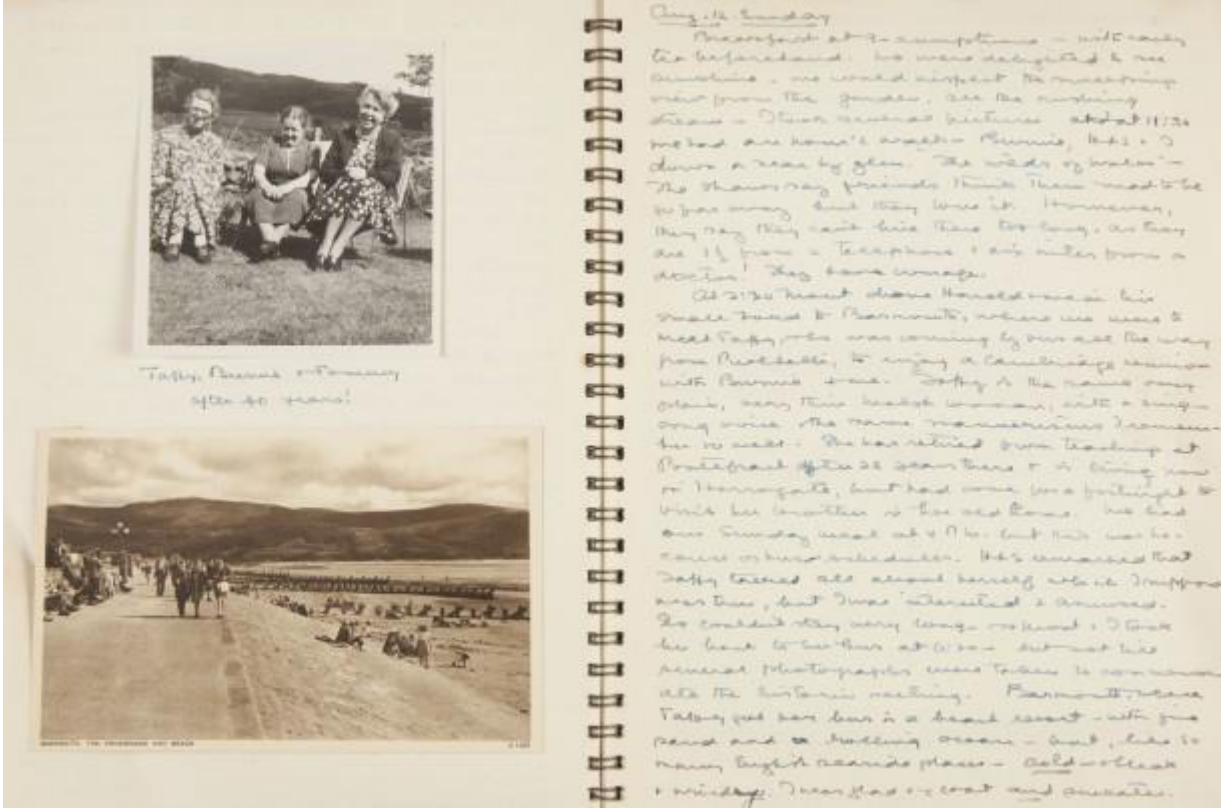
Meclise Ziyaret

Arşivde Eveline T. Scott'ın gençlik yıllarından itibaren düzenle tuttuğu günlükler oldukça ilgi çekici. Koleji'den mezun olduğu 1909 yılına ait günlükten de anlaşıldığı üzere bu yıl Eveline'in hayatında önemli bir yere sahip. Eveline bu yılın Ağustos ayında Meclis'e yaptığı ziyareti, Meclis binasını ve duygularını günlüğüne tüm detaylarıyla aktarmış. "Bay Ferguson bizi ayrıcalıklı ve havalı hissedeceğimiz diplomatik bir locaya götürdü! Bu locadan Meclis salonunu en iyi şekilde görebiliyorduk. Bir hükümet yerinden çok tiyatroya benziyordu. Fakat beklediğimden daha iyi döşenmiş görünüyordu. Her şey kırmızıydı, salonun bütün perdeleri, vekillerin oturduğu koltukların yastıkları... Kürsüde (Avam Kamarası'ndaki konuşmacımız ile yazışan) Meclis başkanı Ahmet Rıza bir sırada oturuyordu. [...] İşte [Meclis'in] aşağı yukarı neye benzediğine dair kaba bir plan ve biz de çarpının olduğu yerde oturduk. En ilginç olanı yargılama sürecini izlemektir, bunu hiçbir zaman unutmayacağım. İngiliz Avam Kamarası'na girebilmek ne muhteşem olurdu. Bay Ferguson oy hakkı ile ilgili yapılan korkunç haberlerden dolayı kesinlikle kadınların girmesine izin vermediklerini söyledi." Eveline, ayrıca, 1940 yılında "Charter Day" için yaptığı konuşmasında, 1909 Anayasası'ndan özgürlükçü ve ilerlemeci bir gelişme olarak bahseder ve anayasanın kabulünün ardından mezun olan ilk öğrenciler

İNİNDE YER ALDIĞI İÇİN NE DENLİ GURUR DUYDUĐUNU YAZAR.



Eveline'e ait sayfalarca ders notu ve konuşma metinlerinden de yola çıkarak onun üretken bir yazar ve kendini işine adanmış bir öğretmen olduğunu söyleyebiliriz. Pek çok farklı konuyu ele aldığı derslerinde, 1955 yılında Charlotte Brontë üzerine yaptığı bir konuşmada olduğu gibi, önemli kadın yazar ve düşünörlere özellikle yer ayırır. İNİNDE yaşadığı toplumun geçirdiği dönüşömler çerçevesinde özellikle kadınların tarihsel ve sosyal konumu üzerine düşönen Eveline, konuşmalarında ve derslerinde gerek Osmanlı İmparatorluğu'nda gerekse Cumhuriyet döneminde kadınların oynadığı önemli rollere değinmekten çekinmez.



Eveline'in Seyahat Günlükleri

Eveline'in gezi defterleri ve fotoğrafları, Avrupa'nın Paris, Strazburg, Cenevre, Basel, Napoli, Atina, Cambridge ve Amerika Birleşik Devletleri'nin pek çok farklı şehirleri ile Anadolu'da Konya, Karaman, Mersin, Adana, Eskişehir, Afyonkarahisar ve İzmir dolaylarında yaptığı seyahatleri içerir. Nisan 1939 tarihli bir günlüğünde Eveline yola çıkışlarını şöyle aktarır: "Sabah 6:30'da Bebek'ten Haydarpaşa'ya gidecek saat yedi vapurunu yakalamak için çıktık. Adana-Diyarbakır'a gidecek olan saat sekizdeki trene bindik. [...] Akşam 5:50'de Eskişehir'e vardık. Kütahya porselenlerini gördüm, ama sadece Phoebe küçük bir kupa aldı. 10:20'de Afyon'a ulaştık." Yolculuklarına dair teknik detayların yanında günlüklerinde Eveline ziyaret ettiği mekânları, tanıştığı insanları, karşılaştığı doğal güzellikleri ve yediği yemekleri de resmeder. 25 Nisan 1939 tarihli günlüğünde Eveline Konya'daki bir günü hakkında şunları yazar: "Saat 8.30'da aşağı inip oldukça tuhaf bir kahvaltı yaptık: Çok yoğun bir Türk kahvesi içtik, reçel, peynir ve tereyağlı ekmek yedik. Saat 9:00'da gezmeye başladık ve Mevlevi dervişlerinin tekkesine doğru yürüdük. Bu tekke şu anda bir müze. Çok harika bir rehberimiz var. Kendisi eski bir semazen derviş ve kendini bize adadı. Güzel tekkenin tamamını ve onun kurucusu Selaaddin'in Selçuklu dönemine ait türbesini ve Osmanlılar tarafından yapılan eklemeleri gördük."



**İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen "Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi" projesi kapsamında hazırlanan bu yayının içeriği İstanbul Kalkınma Ajansı veya Kalkınma Bakanlığı'nın görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk Boğaziçi Üniversitesi Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi'ne aittir.*